
ERASMUS ISKUSTVO: UČENJE, ČITANJE I DOBROBIT U PRIRODNOM I ŠKOLSKOM OKRUŽENJU

Andrea Katanović Babić, OŠ „Vladimir Nazor“ Križevci

Školska knjižničarka sudjelovala je u lipnju 2025. na tečaju *Wellbeing in Nature: Outdoor Activities for Mental and Physical Health* u Ljubljani. Edukacija je bila usmjerena na osmišljavanje poticajnog okruženja za kreativno izražavanje učenika, primjenu šumske pedagogije za poticanje čitanja i stvaralaštva te fizičke i mentalne dobrobiti učenika.

Poseban naglasak bio je na razumijevanju utjecaja prirodnog okruženja na čitalačku koncentraciju, emocionalan razvoj i sposobnost kritičkog promišljanja sadržaja. Kroz upoznavanje s osnovama ekološke psihologije i *biophilic* dizajna, otvorene su mogućnosti za promišljanje knjižnice kao prostora koji nadilazi zatvoreni učionički okvir i širi se u prirodno okruženje.

Program je uključivao radionice na otvorenom i terensku nastavu u dolini Soče, *mindfulness* timske zadatke inspirirane prirodom, vježbe za fokus i koncentraciju. Aktivnosti u prirodi omogućuju učenicima dublje uranjanje u tekst, potiču interpretaciju kroz doživljaj te razvijaju kreativno i kritičko mišljenje.

Stečena znanja knjižničarka primjenjuje kroz aktivnosti koje povezuju čitanje, pripovijedanje i boravak u prirodi. Šumska pedagogija u tom kontekstu postaje alat za razvoj čitalačkih navika. Učenici kroz takav rad razvijaju sposobnost izražavanja i osvješčuju vlastiti odnos prema informacijama i okruženju.

| Tečaj u Ljubljani

Krajem ožujka 2026., knjižničarka je sudjelovala u mobilnosti praćenja i sudjelovanja u nastavi (*job shadowing*) u portugalskoj školi Colegio Atlantico koja se nalazi u blizini Lisabona.

Prostor škole oblikovan je kao otvoreno i protočno okruženje, s brojnim staklenim plohama, obiljem prirodnog svjetla i fluidnim prijelazima između učionica. U samom središtu škole nalazi se tobogan koji povezuje unutarnji i vanjski prostor, naglašavajući povezanost učenja i kretanja. Škola je okružena sportskim igralištima i prostorima za odmor i igru, a posebnost predstavlja veliki plastenik u kojem učenici i učitelji provode hidroponski uzgoj voća i povrća. Taj prostor nije namijenjen isključivo uzgoju, već uključuje i stvaralačke, čitateljske i opuštajuće kutke u kojima se odvija dio nastave.

| Školski plastenik

Školska knjižnica središnje je mjesto susreta, suradnje i učenja. Smještena je u staklenom, ugodno i poticajno uređenom prostoru koji potiče učenike na boravak i istraživanje literature. Organizacijski je slična našim knjižnicama, no razlikuje se u pristupu lektiri. Broj obveznih naslova sveden je na tri godišnje, dok učenici ostalu literaturu biraju samostalno. Obavezna djela učenici kupuju i zadržavaju u trajnom vlasništvu čime se dodatno gradi osobni odnos prema knjizi. Tijekom boravka, knjižničarka je sudjelovala u nastavnim aktivnostima, osobito u području likovnog izražavanja gdje je uočena česta međupredmetna suradnja – primjerice povezivanje likovne umjetnosti s matematikom ili jezicima. Na satovima portugalskog i engleskog jezika upoznala je različite metode poticanja čitanja te razmijenila iskustva s kolegama o izazovima koji su, pokazalo se, vrlo slični onima u Hrvatskoj.

Kao primjer dobre prakse, ističe se redovito uvođenje vremena za čitanje tijekom nastave u posebno uređenim i opuštajućim kutcima s jastucima. Učenici imaju znatno veću slobodu u odabiru literature, a nastava se često temelji na projektnom učenju pri čemu

| Knjižnica i unutrašnjost škole

se povezuju sadržaji različitih predmeta. Takav pristup temelji se na kvalitetnoj suradnji među učiteljima te fleksibilnosti u planiranju i provedbi kurikula.

Erasmus program ima važnu ulogu u radu ove škole. Osim što provode brojne mobilnosti i implementacijske aktivnosti, godišnje ugoste velik broj učitelja iz različitih europskih zemalja čime potiču razmjenu iskustava, razvoj novih ideja i profesionalnu motivaciju. Nastavnici su izrazito otvoreni prema gostima te ih rado uključuju u svoj rad. Osim planiranih aktivnosti, posjetiteljima je omogućeno i spontano sudjelovanje u nastavi. Dovoljno je ući u učionicu gdje će učitelji i učenici rado predstaviti svoj rad i ciljeve aktivnosti, iako posjet njihovom razredu nije bio planiran u prethodno definiranom tjednom rasporedu. Razredi broje oko 28 učenika i, također, primjetan je porast broja učenika s teškoćama. Nastava se često organizira u suradnji više učitelja, čime se omogućuje individualizirani pristup i cjelovitije, povezano iskustvo učenja.

Mobilnost praćenja nastave predstavlja izvrsnu priliku za razmjenu iskustava, povezivanje s kolegama i suradnju na zajedničkim projektima. Erasmus program posebno doprinosi razvoju školske knjižnice OŠ „Vladimir Nazor“ u Križevcima jer omogućuje knjižničarki dodatnu edukaciju, povećava profesionalnu motivaciju te potiče osmišljavanje sadržaja koji su prilagođeni potrebama korisnika knjižnice. Iskustvo sudjelovanja i njegova primjena u radu knjižnice potvrđuje koliko međunarodna suradnja može obogatiti rad knjižnice te potaknuti razvoj inovativnih pristupa učenju i čitanju.